

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List volja na leto 4 krona.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kroni.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: Nekaj o paši in pašnikih. — Vsem p. n. članom štajerske kmetijske družbe. — Črni žužek. — Gnojenje travnikov z umetnimi gnojili. — Nekaj o pozni košnji. — Perutninarski list: Žolta nevarnost. Razgovor z načelnikom zadruga trgovcev s perutnino in divjačino. — Iz podružnic in krajnih društev. — Uradno. — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznanila.

Nekaj o paši in pašnikih.

Iz neke velezanimive knjižice,* ki je pred kratkim izšla, posnamemo par mislij. Gospod pisatelj, ki je bil prej graščinski upravitelj in živi sedaj v Gradcu, priporoča pašo kot najboljšo sredstvo za povzdigo avstrijskega kmetijstva. Knjižica sicer ni velika, spada pa med one, ki se morajo večkrat čitati, kajti ona odgovori na vprašanja, kakšna je naša plemenska in molžna živina glede števila in kakovosti v resnici in kakšna bi morala biti, da bi se z njo vred povzdignilo naše avstrijsko kmetijstvo. Pisatelj povdarja vedno in vedno, da se dá to doseči hitro, sigurno in ceno le z intenzivno pašo. V avstrijskih planinah je bila paša doslej vseskozi ekstenzivna in paslo se je le deloma in sicer na najrazličnejše načine. Pisatelj priporoča, naj pasemo živino tako, kakor jo pasejo v različnih krajih Nemčije, na Holandskem, v Belgiji, na Danskem in (to dostavimo mi) tudi na Češkem, celo marsikje na Gornjem Štajerskem. Taka intenzivna paša se zelo razločuje od našega navadnega načina, kako mi pasemo. Na pašo se namreč zažene vsa živina, če je mogoče, tudi konji. Živina (tudi dojne krave) ostane v toplém poletnem času dan in noč na paši. Pase se po celem posestvu, ki se spremeni razen malega dela, ki mora dati najpotrebnejše domače pridelke, v pašo. Pašnik se močno gnoji in tudi gnoj, ki ga živina pušča na njem, se primerno raztrosi. Tudi se ne pase po celem zemljišču naenkrat; zemljišče se namreč razdeli na posamezne predele in ko je eden spašen, se zažene živina na drugega. Na ta način se lahko en tak predel popase večkrat, če se mogoče ne pokosi. Vsak predel se ogradi. Krma za zimo se lahko dobi. Pokosi se par predelov, a tako, da se noben predel ne kosi dvakrat na leto. Krma s takih predelov je glede množine in kakovosti mnogo boljša ko ona, ki jo dobimo s travnikov ali polj, kjer kosimo dvakrat.

Pisatelj, ki je spoznal take vrste paše tekom svojega prejšnjega delovanja v inozemstvu, je, kakor vse kaže, dvomil, da bi se dale uvesti tudi pri nas, dasi je sam to večkrat poskušal. Odkar pa

so take paše uvedene tudi v saksonski Švici z izvrstnim uspehom, je izgubil vse pomisleke. Dodatno k temu še omenjamo, da so se med tem časom že tudi popolnoma posrečili poskusi s takimi pašami na Češkem in Gornjem Štajerskem. Na različnih primerih iz Nemčije dokazuje pisatelj veliko vrednost takih paš v številkah in kaže, kako se ravno valed take paše zboljšajo tudi pašniki, ki ležijo v slabi zemlji. V obdelovanju polja, ki se pri nas tako na široko vrši, vidi gospod pisatelj dvojno škodo. Prvič nam njive že davno ne nesejo več onega čistega dobička, ki bi nas lahko zadovoljil, drugič pa se živina preveč muči in rabi za delo ko pa redi. Taka paša pa še prej koristi, ker daje velik čisti dobiček, ker se zviša vrednost zemlje, ker ni treba toliko poslov za pašo in se z dvema rokama lahko opravi to, za kar bi drugače rabili šest rok; tekom šestih mesecev se prihrani mnogo dela v hlevu, ker ni treba niti krmiti, niti nastiljati, niti izvažati gnoja. Prihrani se delo, ki ga imamo drugače z izvažanjem in trošenjem gnoja, ker raztrosi živina sama ves svoj gnoj po celi paši, ne da bi ga šlo kaj v izgubo; prihranijo se stroški za raznovrstna poljedelska orodja in popravila, prihranijo se izdatki za vprežno živino in hlapce; prihranijo se stroški za kosce in sušiče, ker se lahko ti predeli kosijo od konca maja do srede julija; prihranijo se stroški za hleve in kozolce, prihranijo se stroški za zavarovanje zoper točo; tudi se ni treba toče tako zelo bati, ker je manj nevarna paši; tekom petih do šestih mesecev se prihrani mnogo stelje, zemlja pa se pregnoji do dobra, tako da najdemo po letih, če hočemo zopet iz pašnika narediti polje, izpočito, sočno in rodovitno zemljo.

Dasi kaže pisatelj na vzgledih, da ni niti najboljše zemlja predobra, da bi se ne mogla porabiti za tako pašo, ker nobena druga kultura ne daje tako velikega dobička, vendar menimo, da moramo posebej opozoriti na slabo zemljo Gornje Štajerske, ker vemo, da se mora tukaj hitro in izdatno pomagati. Prepričani pa smo z gospodom pisateljem vred, da se dá tukaj le pomagati z intenzivno pašo.

Primer z Ober-Ehrenberško zadrugo pašo nam je lep vzgled, da

osnujemo take zadrugne paše tudi pri nas. Pri nas so razmere za take ustanovitve mnogo bolj ugodne, ko v saksonski Švici.

Tudi špekulativni kapitalisti dobijo iz te knjižice marsikak koristen namigljaj, kar nas tem bolj veseli, ker se potem ne bodo posestva tako kupovala, samo da se naredijo veliki gozdovi za privatne love. Če se namreč z intenzivno pašo tako povzdigne vrednost kmetskih posestev, kaj more potem kapitalist, ki meni naložiti svoj denar v posestvih, drugega, ko da kupi kmetska posestva, ki pridejo na kant, rajši sam, predno jih za okroženje svojega lova kupi kak veleposestnik. In tudi marsikteri veleposestnik, ki je že na zadnjem klinu in kteremu sedijo različne pijavke za vratom, bi se lahko rešil z intenzivno pašo. — Teh par mislij smo posneli iz zgoraj omenjene, zelo zanimive knjižice, iz ktere se lahko mnogo koristnega naučimo. Knjižica se dobi po pošti pri gospodu pisatelju v Gradcu, Fliegenplatz 5; stane 40 v, ki se lahko pošljejo tudi v znamkah. **

Vsem p. n. članom štajerske kmetijske družbe.

Tožbe in razprave o slabem današnjem položaju kmeta bi lahko napolnile cele debele knjige in vendar se ne godi zboljševanje njegovega položaja dovolj hitro. Vzrok tiči v tem, ker je večina predlaganih sredstev neprimerna in ker se torej uspeh ne pokaže tako kmalu. Iz tega vzroka nam je tudi lahko razumljivo, da so kmetje precej nezaupni proti raznim „novotarijam“. Skoro pri vseh takih predlogih se to, kar je najbližje, navadno prezre, ono pa, kar je bolj oddaljeno, se preveč povdarja. To pa je za kmete neumljivo in zato so nezaupni.

Pred par tedni sem v krčmi poslušal pogovor o letoviščarjih. Eden je rekel, da je letoviščarjev leto za letom vedno manj in manj in se je bridko pritoževal nad tem. Na to je drugi odvrnil, da je to popolnoma umljivo, kajti letoviščarji ne vedo zanj, če se ne oglasi in če ne dela dotični kraj nobene reklame, se ni treba čuditi, če je leto za letom manj letoviščarjev.

* „Die Weidewirtschaft als bestes Mittel zur Steigerung des Reinertrages der österreichischen Landwirtschaft“ von Friedrich Waldeck.

Ta trditev se zdi na prvi pogled tako pametna in prepričevalna, da ni nobenemu izmed gostov pri dotični mizi padlo v glavo, da bi dvomil o tem. In vendar je reklama, ki bi naj povzročila, da bi prišlo vedno več letoviščarjev v našo lepo zeleno Štajersko, nekaj popolnoma postranskega. Toliko letoviščarjev se je že ogoljufalo pri kričavih reklamah z visoko donečimi besedami, da gre danes pameten letoviščar rajši tje, kjer se le zmerno hvalijo krasote dotičnega kraja.

Najboljša in najpametnejša reklama za letoviščarje je sledeča: letoviščarjem se mora v dovoljni meri preskrbeti one hrane, ki jo dežela prideluje, torej mleka, masla, sira, kokoši, rac, gosij, jajec, sočivja, sadja i. t. d.; to pa se jim ne sme drago, ali celo predrago prodajati. Z mlekom še navadno gre, vse druge reči pa se na deželi mnogo težje dobijo ko v mestu. Kakor je to neverjetno, res pa je, da se sredi kmetskih prebivalcev težko dobi ali celo sploh ne more dobiti n. pr. kokoš ali sveža jajca. Če pa se dobi, se ne dobi od kmeta, ampak od mešetarja ali prekupeca, ki obiše enkrat v tednu letovišča. Na ta način pa se cena teh rečij zopet tako neprimerno zviša, da si mnogi letoviščarji raje ničesar ne kupijo. Prekupec plača za piščanca kmatici mogoče 50—60 v in ga proda še tisti ali sledeči dan za 1 K 50 v ali 1 K 80 v letoviščarju. Zopet se pojavi stara prikazen: producentu se komaj plačajo njegovi stroški, konsument mora drago plačati, dobiček pa ima samo prekupec. Ravno tako je tudi z vsemi drugimi rečmi. Če pa bi se poskrbelo, da bi dobili letoviščarji navadno, kmetsko hrano za primerno, ne preveliko ceno, in v dovolj veliki množini, bi v dotične kraje prišlo leto za letom več letoviščarjev. Letoviščarji poskrbijo potem sami za reklamo in ne pridejo le sami zopet drugo leto, ampak pripeljejo tudi druge družine seboj.

Temu nedostatku v preskrbovanju letoviščarjev bi se lahko odpomoglo. Štajerska kmetijska družba ima v vseh okrajih podružnice in jaz mislim, da bi poskus, ki ga menim predlagati in ki bi se naj izprva izvedel le v posameznih okrajih, bil za štajersko kmetijsko gospodarstvo velikega pomena. Osrednje vodstvo kmetijske družbe ali načelnik kake kmetijske podružnice bi moral skleniti z občini pogodbo, po kateri bi občine v njegovem okraju brezplačno dale na razpolago prostor za zalogo ali prodajalnico tekom poletnih mesecev. Za tako prodajalnico bi bila dobra tudi lesena koliba, ki bi se postavila za poletne mesece. Člani kmetijske podružnice pa bi se zavezali, da bodo poskrbeli za domače pridelke dobre kakovosti, v zadostni množini in brez prekupčije. Gotovo je, da bi ta novost v začetku zadela na velike težave in sitnosti. Vsako podjetje mora preboleti takoimenovane otročje bolezni, dokler se ne utrdi.

Tudi nasprotnikov ne bo manjkalo. V prvi vrsti bodo hudo nasprotovali takemu podjetju prekupci, ki se bodo bali za svoj lahko zaslužen dobiček. Ravno tako se bodo jezili, razni kratkovidni trgovci v dotičnem kraju, če jim bo z direktno prodajo nastala kaka škoda.

Občina pa ne obstoji samo iz davke plačujočih trgovcev in prekupcev, ampak tudi iz kmetov, ki morajo trdo in težko delati in ki jih davki tiščijo skoro k tlom. Posestniki hiš v mestih ali trgih imajo že v tem stalen dohodek, da dajejo stanovanja v najem; ker ne pridelujejo nobenih domačih pridelkov, ne bodo branili, če si bo kmet kaj zaslužil. Trgovcem, ki prodajajo v poletnih mesecih kmetijske pridelke, ne odide tako velik dobiček. Tak primanjkljaj je popolnoma pokrit, če dobi kmet z direktno prodajo kaj denarja v roke. Ta denar pride gotovo k trgovcu, ker sedaj se kupuje več sladkorja in kave, sukna in drugega blaga, kakor drugokrat, ko nima kmet toliko denarja. Torej nam ostanejo le še prekupci. Tukaj pa se mi zdi boljše, da propade deset prekupcev, ko pa da ne dobijo stotine in tisoči kmetov primerne plačila za svoje naporno delo in svoj trud. O kmetih se čuje, da odirajo pri prodaji mesa in žita; v ta slab glas pa so jih spravili najbolj prekupci, ki si hočejo pri vsem kolikor mogoče mnogo zaslužiti. Z direktno prodajo hrane in živil pa bi lahko kmetje pokazali, kdo pravzaprav odira. Proti temu dokazu bi se ne moglo reči nič, pač pa bi se razni socijalno-demokratski kričači pokazali v precej čudni luči.

O poslovanju v tej provizorični prodajalnici se ne more nič reči; vršiti se more popolnoma po trgovsko in potrebno je, da dobimo za to primerno in sposobno osebo. Če se razdeli dobiček, ki ga drugače vtakne prekupec v žep, med konzumenta in producenta na ta način, da proda producent blago dražje in da je konzument ceneje kupi, je obema pomagano. Tako se lahko tudi od dobička plača prodajalec, ki bo oskrboval prodajo.

Letos se za udeležitev te ideje pač ne bo dalo mnogo storiti, ker je za to že prepozno, pač pa se bo dalo po možnosti ustreči željam in potrebam letoviščarjev s tem, da se preskrbi približna množica domačih živil. Po tem se bo v spomladi morala vravnati setev in splošna produkcija. Kjer se posamezni pridelki ne morejo dobiti v dovoljni množini, se lahko naredi posredovanje med posameznimi kmetijskimi podružnicami.

Če se bo ta akcija prav razumela in prav izvedla, ne bo koristila samo kmetom, ampak tudi celi deželi. Denar, ki ga prinesejo vsako leto tujci na Štajersko, se še ne ceni dovolj; kolikor bolj pa bi se še moral ceniti denar, ki ga pustijo letoviščarji tekom svojega dolgega bivanja na deželi. Najboljša reklama je manj hrupa in kričanja, zato pa se morajo letoviščarji dovoljno preskrbeti z navadnimi kmetijskimi živili, zaradi katerih ravno pridejo na deželo.

Vse to pa ima ali bo vsaj lahko imelo še drugo dobro stran. Če bodo kmetje leto za letom dobivali stalen zaslužek v gotovini, se bo pri njih počasi lahko razvil tudi večji smisel za trgovino. Če bo razne postranske pridelke, ki jih navadno ne ceni zelo visoko, lahko drago prodal, bo kmalu spoznal, da ni nič, kar se doma pridelava brez vrednosti. Če pa bo to prodajal, bo gledal tudi vedno na

to, da bo ta pridelek vedno boljši. Tako se bo počasi povzdignilo celo njegovo kmetijstvo, povzdignilo pa se bo tudi duševno življenje naših kmetovalcev.

In zato želim najlepšega uspeha prodajnim zadrugam štajerske kmetijske družbe.

Maks Strobl pl. Ravelberg.

Črni žužek.

Ker je marsikdo poslal tega škodljivca c. kr. kmetijski družbi in prosil, naj se pove sredstvo, kako se ga lahko zatira, se mi zdi primerno, da nasvetujem par sredstev, kako se naj to godi. Ker sedaj v kaščah ni tako velikih zalog, se bo pokončevanje tem lažje vršilo. Črni žužek je najnevarnejši rilčkar naših žitnih shramb. Ta majhen, komaj 4 mm dolg in 1 mm širok kebrček je navadno temnorjave ali črne barve. Največkrat se najde v takih shrambah, ki so mokre in tople. Na površini žitnega kupa se ne vidi, ampak živi bolj v sredi kupa, kjer mu je najbolj toplo. Na prostem ne živi. Ko se začnejo topli spomladni dnevi, prileze iz svojega zimskega zavetišča in samica leže v zrno, ki ga je prej navrtala z rilcem, jajce. Število jajec pri eni samici se računa navadno na 150. Ličinka, ki je brez nog, pojé notranjščino zrna in se potem v lupini zabubi. Julija se zopet izležejo kebrji, ki potem zopet nesejo jajca. V septembru izležejo zopet kebrji in se na zimo poskrijejo v žitnem kupu ali pa na tleh v razpokah.

Škoda, ki jo napravi ta škodljivec, je večkrat lahko prav velika. Zato je dobro, da se že sedaj pregleda v kaščah, ali se ni mogoče v njih vgnezdil črni žužek.

Najboljše sredstvo, da se zavarujemo proti njemu, pa so primerno postavljene kašče. Shramba za žito mora biti visoka in zračna, ker žužek ne mara prepaha in hlada. Žito se naj ne trosi na debelo in naj se pridno premešava. Pri kupovanju žita moramo paziti na stare tuje vreče, ker se z njimi lahko žužek zanese v kaščo. Če ga hočemo spraviti iz tal, moramo vse spoke najprej zaliti z vrelo vodo, potem pa jih zamazati z mešanico iz ilovice in apna. Tudi se lahko rabi žvepleni ogljik. S to zelo neprijetno smrdečo tekočino se pomaže lesena kocka, velika kak 1 dm³, potem se omota s cunjami in zakoplje v kup žita. Ko ga ne rabimo več, moramo žito na mlinu dobro osnažiti. Tudi moramo zelo paziti, ker se žvepljeni ogljik rad vname.

Vitez Naredi.

Gnojenje travnikov z umetnimi gnojili.

Večkrat se opazi, da so ljudje, ki gnojijo svoje travnike z umetnimi gnojili, zelo zadovoljni, da pa drugi baje ne dosežejo nobenih uspehov.

Če kdo gnoji kak večji travnik na enkrat in si redno zapisuje, koliko je približno pridelal, potem bo lahko rekel, ali in koliko uspehov je dosegel.

Tako sta mi pisali pred kratkim dve gospodični iz Celja, ki sta na moj nasvet zadnjo zimo pognojili velik travnik s Tomaževo žlindro in 40 odstotnim kalijem, da se je pridelek sena povzdignil od

poprečno 90 do poprečno 140 meterskih stotov; seveda so pred gnojenjem travnik prevlekli večkrat sem in tje s travniško brano in potem odstranili iztrgan mah. To delo so ponovili zopet v spomladi. Nek posestnik pa, kateremu sem v jeseni izmeril poskusno parcelo in mu za gnojenje preskrbel brezplačno umetno gnojilo, mi piše, da ni imelo gnojenje skoro nobenega uspeha. Kakor lahko posrečeni uspehi priganjajo sosede k gnojenju z umetnimi gnojili, tako jih lahko poskusi, ki so se iz različnih vzrokov izjalovili, odvračajo. Taki vzroki so različni. Ali se

ni travnik prej dobro osnažil in posušil, ali pa se ni množina košnje natanko določila.

V mnogih slučajih, kjer ni med gnojenim in negnojenim zemljiščem nobena razločka, bomo našli razloček v teži, če stehtamo košnjo z 250 m².

V jeseni 1906 sem napravil poskusno polje in sicer 6 parcel na travniku in 2 parceli na deteljišču.

Parcele sem naredil velike po 500 m², sem jih pognojil na spodaj navedeni način in dosegel sledeče košnje.

Prva košnja, suha stehtana:

Št. parcele	500 m ² , gnojenih jeseni 1906 s	Pridelek na 250 m ² v kg	Pridelek na ha v kg	Opomba
Travniki				
1	negnojeno	40	1600	negnojeno, prvotno stanje, mokro brez drenaže
2	Gnojeno marca 1905 s 600 kg Tomaževe žlindre in 200 „ kalija na ha	82	3280	se je poznalo še iz leta 1905.
3	15 „ 40%, kalijeve soli in 50 „ Tomaževe moke, 18%	118	4720	
4	50 „ Tomaževe žlindre	110	4400	na parcelo po 500 m ² sem potrosil v septembru 1905 po 150 kg apna; ostala gnojila razen čilskega solitra so bila namenjena za rezervo. Zadnjič sem gnojil marca 1905 kakor na parceli 2.
5	15 „ kalijeve soli in 40 „ superfosfata	118	4720	
6	15 „ kalijeve soli, 50 „ Tomaževe žlindre, 10 „ čilskega solitra	126	5040	
Deteljišče				
1	35 „ 18% Tomaževe žlindre in 10 „ 40% kalija	107½	4300	Negnojena parcela se je že od daleč razločila od gnojene.
2	negnojeno	52½	2100	

K tej tablici pripomnim, da je bilo seno 14. junija na vseh parcelah pokošeno in 16. junija popolnoma suho ravno tam stehtano. Tudi tukaj se je videlo, da udeleženci, dasi so bili kmetje, na nepokošenih parcelah niso mogli spoznati tako velikega razločka, ki se je pokazal potem pri tehtanju. Travniki s poskusom (parcele 2—6) je bil prejšnje leto na predlog dr. Hotterja na novo posejan in posebno Raytrava je bila na celem travniku zelo lepo razvita.

V kolikor se je gnojenje izplačalo, se za sedaj natanko še ne more določiti, vendar se vidi, da sta parceli 3 in 5 dali skoro enako velik pridelek. Iz tega pa sledi, da se naj za jesensko gnojenje rabi cena Tomaževa žlindra. Primera med parcelo 3 in 6 pa nam kaže, da se ne izplača pod navadnimi pogoji dodavanje 100 kg čilskega solitra, ki vpliva samo pri eni košnji. Onih 320 kg pridelka več, ki so prirastli vsled čilskega solitra, se nikakor ne more glede cene kosati s čilskim solitrom, kterege stane 100 kg okoli 36 K.

Pomanjkanje dušika, ki se pojavi včasih, se odpravi indirektno s kalijevimi fosfati, ker se po takem gnojenju navadno zelo poživijo razne vrste detelje, ki zbirajo dušik. Kjer pa jih ni, tam se naj detelja na novo poseje.

Skrajni čas je že, da poskrbijo naši merodajni činitelji za to, da bo naš kmet uredil svoje gnojenje. Če bi se vse izpolnilo, kar je na tem mestu ob svojem času predlagal gospod potovalni učitelj Bellé, bi prišli v našem gospodarstvu pri gnoju že zelo daleč naprej.

Če bi travniki v dobrem stanju, ki imajo dobro travo in se gnoje s kalijevim fosfatom, poleg tega še dobili gnojnico, ki se v marsikterem gospodarstvu kratko

malo izgubi, potem bi dobili naravnost krasne pridelke.

Če se uvede pravilno gospodarjenje z gnojem, pravilno oskrbovanje in gnojenje travnikov v zvezi z umno živinorejo, potem bi bilo prej pomagano malim posestnikom, ki imajo živino, ko pa z vinorejo, ki je izpostavljena toči in drugim ujmam. Pomagano pa bi bilo tudi meščanom, ker bi doma priredili dovolj živine, tako da ne bi bilo potrebno uvažati mesa od drugod.

Samo po tej poti in na ta način nam mora in more prava ljudska vlada rešiti takoimenovano mesovprašanje. Drugi načini, na primer odpiranje meje, naj se opuste, ker imajo različne slabe posledice.

Kačjidol pri Podplatu, junija 1907.

Andr. Drofénik, kmet.

Nekaj o pozni košnji.

Kdor pozno kosi, kosi le slamo namesto sena ali otave. Ne, koliko je krme, je važno, ampak, koliko lahko prebavnih snovij ima krma v sebi, ki lahko služijo živini za hrano in rejo. Teh pa je, kakor so pokazali zelo natančni poskusi, največ ob času cveta. Ko se začne delati seme, že začne postajati steblo suho, leseno in beljakovine je vedno manj. Če pozno kosimo, smo tudi zastoj gnojili z umetnim gnojem (n. pr. Tomaževa žlindra in kajnitom), ki ga dajemo za to, da je v suhi krmi več beljakovine. Vsebina beljakovine se zviša z umetnim gnojem za 2%—5%, če pa se pozno kosi, je vse izgubljeno. Nekteri pravijo, da se mora za to pozno kositi, ker se potem travnik na novo poseje. To pa ni res; pač pa se pokažejo prihodnje leto v veliki množini

različne, manj vredne rastline in detelje, celo plevel se pokaže. Torej kmetje, kosite vedno sredi cveta in ne po cveta.

Krakofžik.

Perutninarski list.

Žolta nevarnost.

Žolta nevarnost — to je beseda, ki je sicer že stara, a je dobila večji pomen v zadnji rusko-japonski vojski — znači strah belokožca kavkaškega plemena pred mongolom, ki ima žolto kožo. Pri perutnini smo že doživeli, da so nas napadla plemena z žolto kožo in žoltimi nogami in Evropa jim je žrtvovala svojo domačo perutnino.

Južne alpske dežele so tudi mnogo škode trpele od teh priseljencev, a vendar se tam doslej še vedno lahko popravi, kar se je zagrešilo. Pri nas na Štajerskem se je s tem popravljanjem že začelo.

Z današnjimi vrsticami hočemo opozoriti naše perutninarje, naj ne redijo perutnine z žoltimi nogami in žolto kožo (Cochinchina, Brahma, Plymouth, Wyandottes, italijanska). Za nekatere perutninarje so te pasme lahko popolnoma ugodne, posebno zadnji dve. A če se splošno uvedejo, bi bila to le škoda za domačo perutnino, od ktere pričakujemo poleg jajec tudi meso. To velja posebno o italijanski kokoši, ki sicer pridno jajca nese, a ima malo mesa in ne vali skoro nikdar.

O priliki VIII. mednarodnega kongresa na Dunaju dne 23. maja t. l. je okazal tajnik posebnega odseka nemške kmetijske družbe, gospod August Wildhagen, kako slabo vplivajo italijanske pasme na domače. Wyandotte je za meso sicer precej slaba kokoš, a zato pridno nosi jajca. Kar je pri italijanski perutnine najbolj slabo, je dejstvo, da ne vali skoro nikdar. Zato se mora za valjenje imeti posebno pleme in tako se naredijo nazadnje mešana in križana plemena, ki samo škodijo domačim. Wyandotte, ki so jo s primernim križanjem vzredili špekulativni perutninarji, ima vse napake umetno vzrejenih plemen, ki imajo žolto kožo. Če se pleme ne zlahkni vedno z dobrimi plemenskimi živalimi, razpade in podivja počasi popolnoma. Lepa oblika izgine in ostane samo pleme, ki je bolj požrešno, a manj vredno, ko domača kokoš. Na Nemškem so to kokoš že precej opustili in so se sedaj oprijeli bolj svetlih plemen. Pri vsem tem se nam zdi čudno, da se leto za letom pojavljajo nova plemena. Ali so ta plemena potem res tako dobra in izvrstna?

Vzrok tiči splošno v tem, ker ne veljajo umetno vzgojena plemena mnogo in ne ustrezajo svojemu namenu.

Dne 23. maja t. l. so se na VIII. mednarodnem gospodarskem zborovanju pri seji odseka za perutnino sprejele k točki „pogoji za koristno kmetijsko perutnino“ soglasno sledeče resolucije:

1. Perutnino daje več dobička in je bolj ugodna, če se dela na malo in ne na veliko.

2. Na produkcijo večjega plemenskega okoliša (dežele) vpliva le perutnarstvo, ki se vrši na drobno.

3. Za domačo perutninorejo se lahko najbolj priporočajo domače perutninske pasme.

4. Tuje pasme in umetno vzrejene so splošno manj primerne. Splošno so pri njih mogoči vspehi le pri posameznih perutninarjih in pod zelo ugodnimi pogoji in razmerami.

Če pomislimo, koliko so nam že pri naši perutnini škodovale te tuje pasme, če si predočimo številke, ki govore o škodi v Srednji Evropi, se moramo čuditi, da se vedno še poskuša uvesti k nam tuje pasme in umetno vzrejena plemena. Eno pa je gotovo potrebno, če si nočemo pokvariti svoje perutnine. Vzdigniti se mora splošen klic: Ven s tujimi pasmami, posebno pa z onimi, ki imajo žolto kožo. Če se bo to zgodilo, potem ne bo za našo perutnino res pogubonosne zgage, ne bo več — žolte nevarnosti.

Armin Arbeiter.

Razgovor z načelnikom zadruga trgovcev s perutnino in divjačino*.

V kakšni teži ali velikosti se perutnina najraje kupuje?

Čim bolj težka in široka je, tem ljubša nam je.

Ali igra pri kupovanju barva perutnine kako ulogo?

Le zato, ker se dajo piščanci s svetlim perjem lažje skubiti, jih imamo rajši ko one s temno barvanim perjem.

Ali ima oblika grebena kak pomen?

Ljubša nam je perutnina z rožnim grebenom, ker nas je izkušnja izučila, da je ta najboljše, ker raste bolj na široko ko v dolžino.

Ali so ljubše svetle ali sivkaste noge?

Prima-perutnina mora imeti na vsak način svetle noge, vendar ima lahko tudi zelenkaste, če je le meso nežno in belo. Italijanska perutnina je na vsak način za meso manj vredna, in se tudi težko prodaja. Tudi perutnina, ki jo moramo v velikih množicah naročiti, iz Ogrske, je zelo različne vrednosti, če pa ima žolto kožo, kakor italijanska, pa je že celo manj vredna.

Na kak način se naj perutnina pita, da bo za prodajo najboljše?

V prvi vrsti je pač najboljše, če se pita z mlekom. Na Ogrskem se pita navadno s praženo koruzo; pri nas pa naročimo perutnino iz Ogrske in jo doma spitamo z mehko pičo.

Koliko perutnine povprečno se proda?

Dunaj sam porabi na dan povprečno 10.000 komadov piščancev.

Ali bi se z umetnim valjenjem po zimi lahko dosegel tudi kak dobiček?

Velikanski dobiček naravnost. V zgodnji spomladi smo vedno v zadregi, ker nimamo perutnine in si moramo pomagati s slabšim italijanskim blagom, ki nam razen tega še prinese med našo perutnino razne bolezni.

Kako vam ugaja štajerska perutnina?

Kar se nas tiče, nam je najbolj primerna takoimenovana štajerska kokoš. Žalibog pa jo le težko dobimo, najbolj

še od Sv. Florijana. Žalibog se prodaja kot štajerska perutnina tudi ogrska, če se je le na Štajerskem spitala, kar je seveda nepravilno, ker se glede kakovosti s štajersko pristno niti meriti ne more in ji samo jemlje ugled na trgu in škoduje njenemu dobremu imenu.

Ali bi Vaša zadruga, oziroma nje člani, ob vsakem času za primerno ceno kupili določeno množino perutnine?

Gotovo, in če bi bilo blago dobro, še celo z največjim veseljem. Kakor sedaj stoji, ne more celo Nižja Avstrija z vsemi društvi skupaj poskrbeti dovolj perutnine niti za Dunaj sam.

— Ali mi morete glede jajec ali perja povodne perutnine kaj povedati?

Jajec rabimo naravnost mnogo. Vendar imajo pri tem največ opravka mešetarji; tudi trgovino s perjem povodne perutnine so nekteri trgovci naravnost monopolizirali.

Društva, kmetje! Za povzdigo perutninoreje sem že mnogo tinte porabil in marsiktero pot storil. Za povzdigo perutninoreje sem tudi govoril s prijaznim načelnikom zadruga dunajskih trgovcev s perutnino in divjačino, ki mi je drage volje na vse odgovoril. Naj bi ta pogovor pomagal nekaj v povzdigo naše perutninoreje, kar je moja najsrčnejša želja.

R. pl. P. K.

Iz podružnic in krajnih društev.

Št. Ilj v Slov. gor., 26. avgusta 1907.

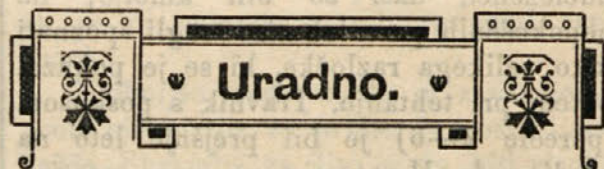
Tukajšna podružnica je priredila včeraj v gostilni gospoda Wrussa, prej Reppnika v Strihovcu zopet potovalno predavanje, ki ga je obiskalo mnogo gospodinj in deklet. Predsednik podružnice Reppnik je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče posebno gospoda deželnega oskrbnika Armina Arbeiterja iz Feldhofa pri Gradcu in um je dal besedo. Gospod Arbeiter je nato govoril zelo poučno o reji kokošij, o dobrem imenu štajerske perutnine, o kurnikih in prostorih, kjer se kokoši lahko kopljejo, o zimskem in poletnem krmljenju, o plemenski izberi, o vzreji in vzgoji, o umetnem valjenju, o krmljenju piščancev in o boleznih pri perutnini. Predavatelj je potem pri mnogih kokoših povedal tudi, ktere pasme so in je razložil, kako se to spozna. Tudi je odgovoril precej obširno in drage volje na različna vprašanja. Za predavanje mu je izrekel predsednik podružnice Reppnik prisrčno zahvalo v imenu vseh zborovalcev. Nato se je naznanilo: a) da se vrši 2. in 3. septembra t. l. potovanje štajerskega sadjerejskega društva v Liezenu in Admontu, kterege se člani lahko udeležijo; ker so na deželni planinski šoli v Grabnerhofu tudi vzorni govejski hlevi, se je opozorilo člane, naj se pridružijo temu poučnemu potovanju; b) da se vrši 15. septembra t. l. v Anskih dvoranah v Gradcu kmečko zborovanje, na katerem se bodo podali referati, ki jih naj nobeden kmet ne zamudi; c) da se vrši 22. septembra 1907 na Pesnici izreden občni zbor dotične rajfajznovke, na katerem se bo sklenilo, da raztegne rajfajznovka svoj delokrog na sosedne občine, ki ležijo deloma v okrožju naše kmetijske podružnice; zato se naj udeležijo zastopniki posameznih občin tega

zborovanja. Končno je opozarjal gospod načelnik podružnice, Reppnik navzoče, naj pristopajo k gospodarskim organizacijam, da bodo tudi enkrat lahko kmetje, ki so vendar podlaga državi, sami delali svojim stvarjem ceno, kar delajo drugi, n. pr. industrija, že davno. — Ker se nihče več ne oglasi k besedi, zaključi gospod načelnik zborovanje.

—r.—

Kmetijska podružnica v Dobrni je priredila poučno predavanje dne 25. avgusta t. l. pri Sv. Joštu na Kozjaku. G. učitelj J. Kotnik v svojem nagovoru pozdravi g. potovalnega učitelja Franca Goričana, navzoče kmetovalce ter želi kmetijski podružnici najboljši uspeh in napredek. Gosp. Goričan je v daljšem govoru razlagal o važnosti gnoja za poljedelstvo, o napravi gnojšč, o pravilnem ravnanju z gnojem in njegovi uporabi. Nadalje je govoril o važnosti sadjarstva ter o koristi in uporabi sadja za dom in kupčijo. Na ogled je pokazal več sadnih vrst jabolk in hrušek, ki se priporočajo za naše kraje, za domačo vporabo, napravo sadne pijače in za kupčijo. Več kmetovalcev si je po g. Goričanu naročilo priporočene vrste sadnih drevesc. Končno je govoril še o važnosti kmečkih organizacij in navedel ugodne uspehe takih združenj v drugih krajih in deželah ter isto tudi nam prav toplo priporočal v prosep in povzdigo kmetijstva. Gosp. govornika zanimivemu predavanju je odlično število navzočih domačinov pazljivo sledilo in izrazilo zahvalo.

J. K.

Ad št. 35.703

II. 5247

Razglas.

Iz deželnih drevesnic v Gleisdorfu, Brucku ob Muri in Celju se oddajo v jeseni 1907, oziroma spomladi 1908 sledeče vrste jabolk in hrušk, skupno 55.170 komadov štajerskim sadjerejcem.

Od teh se jih odda $\frac{3}{4}$ za znižano ceno po 70 v komad kmetskimi posestnikom in $\frac{1}{4}$ nekmetским za tržno ceno 1 K 20 v komad brez stroškov za dostavljenje in zavoj.

Naročila se morajo poslati štajerskemu deželnemu odboru in morajo imeti pri kmetskimi posestnikih tudi potrdilo, da so dotični naročniki res kmetovalci v dotični občini. Če bi se rabila drevesa že za nasad v jeseni 1907, se mora to v prošnji izrecno navesti in naročilo mora priti najpozneje do 15. oktobra 1907. Prošnje se sprejemajo, dokler je še kaj zaloge in se rešujejo po vrsti, kakor so došle.

Več ko 120 komadov se jednemu prosilecu ne odda; razen tega mora vsak posestnik nasaditi dobljeno blago na svojem lastnem posestvu.

Drevesa se oddajajo le proti takojšnjemu plačilu. Če bi bila jedna ali druga vrsta že razprodana, se pošlje druga istovredna nadomestna vrsta. Prosilec jo lahko sprejme ali ne.

Če pa ne mara nadomestne vrste, jo mora takoj z obratno pošto odpovedati.

* K poročila o ogledovanju štajerske perutnine, ki smo ga pred kratkim prinesli v „Gospodarskem Glasniku“.

Naročniki naj drevesa, če je le mo- goče, sami sprejmejo ali če pridejo po železnici, naj jih takoj ogledajo.

Pritožbe se morajo takoj poslati vodstvu drevesnice.

Na pozneje došle pritožbe se vodstvo drevesnice ne ozira.

Seznamek

dreves, ki se oddajo iz deželnih drevesnic za dobo sajenja 1907/8.

Tekoče št.	I. Vrsta jabolk:	a) v Gleisdorfu			b) v Brucku			c) v Celju		
		visoke	srednje	pritli- kave	visoke	srednje	pritli- kave	visoke	srednje	pritli- kave
1.	Štajerski mošanec	3585	590	—	340	—	—	788	1500	—
2.	Veliko rensko jabolko	2270	410	—	3100	200	—	286	709	—
3.	Gravensteiner	15	30	45	1430	30	100	—	—	—
4.	Harlamovski	120	30	30	780	20	165	2	200	230
5.	Plamenčast kardinal	450	265	20	1860	80	300	80	305	—
6.	Beli Astrahan	—	—	—	430	—	85	—	6	93
7.	Baumanova rajneta	310	110	35	—	—	—	5	85	160
8.	Ribstonov pepinek	215	110	20	700	80	146	140	556	—
9.	Gdansko Kantovo jabolko	—	—	—	800	30	126	—	—	—
10.	Rumena žlahtnica	—	—	—	630	30	160	—	—	—
11.	Zimska zlata parmena	—	—	—	700	40	140	—	—	—
12.	Zolta letna rajneta	—	—	—	440	—	—	—	—	—
13.	Landsberška rajneta	—	—	—	1600	50	15	—	—	—
14.	Princovka	—	—	—	600	60	—	—	—	—
15.	Rdečelisasta lesnika	410	70	—	1900	—	—	—	—	—
16.	Huberjeva moštnica	260	135	—	—	—	—	468	—	—
17.	Ananas rajneta	245	80	260	—	—	—	—	—	310
18.	Kanada	3675	390	195	—	—	—	75	160	260
19.	Damasonova rajneta	80	65	35	—	—	—	37	450	—
20.	Cox Orange	50	—	—	—	—	—	—	—	—
21.	Žolti belfer	250	270	170	—	—	—	—	—	330
22.	Kronprinz Rudolf	300	275	30	—	—	—	—	—	—
23.	Londonski pepinek	175	200	155	—	—	—	—	35	180
24.	Lepi Boskop	35	—	—	—	—	—	—	—	—
25.	Šampanjska rajneta	—	—	—	—	—	—	17	40	—
26.	Sevniška voščenska	—	—	—	—	—	—	20	330	—

I. Vrsta hrušek:		a) v Gleisdorfu			b) v Brucku			c) v Celju		
		visoke	srednje	pritli- kave	visoke	srednje	pritli- kave	visoke	srednje	pritli- kave
1.	Dielova maslenka	350	110	320	455	70	205	—	—	705
2.	Postrovovka	125	45	85	—	—	—	—	—	—
3.	Dobra Lujza Avraška	75	35	230	640	—	510	—	—	495
4.	Hardenpontova maslenka	45	100	10	—	—	—	—	38	510
5.	Jožefina Mechelska	5	25	10	—	—	—	—	—	—
6.	Lieglova maslenka	315	50	65	—	—	—	—	—	—
7.	Olivier de Serres	225	—	200	—	—	—	—	—	390
8.	Pastorovka	45	40	75	300	50	110	42	26	—
9.	Salcburška hruška	155	25	—	760	—	270	—	—	205
10.	Sterkmanova maslenka	65	40	10	—	—	—	—	—	—
11.	Zimska dekanovka	420	30	120	—	—	—	—	—	—
12.	Weilerjeva moštovka	765	140	—	2500	—	—	—	310	—
13.	Jelenka	180	45	—	—	95	—	—	—	—
14.	Boscova podolgovata hruška	—	—	—	425	30	30	5	9	105
15.	Williamova kristijanka	—	—	—	—	—	30	—	—	—
16.	Rummeltovka	—	—	—	—	—	—	116	—	—

Nadalje se razdeli 30.000 jabolčnih divjakov, ki so sposobni za drevesnice, tisoč po 30 K, 5000 Doucin-divjakov za pritlikava jabolka, 6000 kutinskih divjakov za hruškove pritlikavce, 1000 po 40 K brez stroškov za zavoj in dostavljanje.

V Gradcu, 5. septembra 1907.

Od štajerskega deželnega odbora.

Tržna poročila.

Graško tržno poročilo.

Sejm s krmo in slamo od 26. avgusta do 1. septembra 1907. Pripeljalo se je 60 vozov z 511 meterskimi stoti sena in 13 vozov z 69 meterskimi stoti slame; sejm je bil slabeje obiskan kakor pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 6.— do K 7.20, sladko od K 6.— do K 7.40; ržena slama od K 6.— do K 6.80; pšenična slama od K 6.— do K 6.60, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejm z rogato živino dne 5. septembra 1907, Prignalo se je 470 volov, 257 bikov, 480 krav, 103 živih telet, pripeljalo se je — mrtvih telet. — svinj, — drobnice in 92 konjev.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov, 7 bikov, 4 krav, — telet; na Gornje Štajersko, 154 volov, 40 bikov, 114 krav, — telet; Vorarlberško: 24 volov, 24 bikov, 46 krav, 28 telet; v Nemčijo: 41 volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Ogrsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: — volov, — bikov, — krav, — telet;

na Češko: 1 vol, 10 bikov, — krav, — telet; v Moravsko: 9 volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže: klavni voli, tolsti od K 78.— do K 88.— (izjemoma K 96.—), poltolsti od K 72.— do K 76.—, suhi od K 62.— do K 70.—; voli za pitanje od K 64.— do K 68.—; klavne krave, tolste od K 58.— do K 64.—, poltolste od K 48.— do K 56.—, suhe od K 36.— do K 44.—; biki od K 58.— do K 76.—; dojne krave do 4. teleta od K 58.— do K 70.—, čez 4. tele od K 52.— do K 56.—, breje od K 52.— do K 58.—; mlada živina od K 64.— do K 70.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet od K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejm klavne živine dne 6. septembra 1907, Zaklane živine: 826 telet, 1388 svinj, 3 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K —.96 do K 1.10; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.12 do K 1.20; nemške mesne svinje od K 1.24 do K 1.28; nemške pitanske svinje od K 1.28 do K 1.32; ogrske pitanske svinje Ia od K —.— do K —.—; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.26 do K 1.30; mesne svinje od K 1.24 do K 1.34; bosnjaške pitanske svinje debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K —.76 do K —.84; kozlički in jagnjeta od K —.— do K —.—.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, za- znamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letni in živinski sejmi.

Dne 23. septembra pri Velikem Sv. Florijanu**, okr. Lonč; v Irdningu**; v Langenwangu**, okr. Mürzzuschlag; v Oberzeiringu**, v Triebnu**, okr. Rottenmann; pri Sv. Trojici*, okr. Sv. Lenart v Slov. gor.; Salli**, okr. Voitsberg.

Dne 24. septembra v Marijinem Celju*, v Mürzzuschlagu**, v Feldbachu** (tudi konjski

sejem); v Fürstenfeldu (sejem s hmeljem); v Modrijah**, okr. Voitsberg; v Trofajah**, Slo- venski Bistrici**, v Oberwölzu**, v Ormožu** (svinjski sejem); pri Sv. Martinu**, okr. Slovenji Gradec; na Remšniku**, okr. Marnberg; v Er- novžu**, okr. Lipnica.

Dne 25. septembra na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Znenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Mariboru*; v Lipnici*.

Dne 26. septembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu*.

Dne 29. septembra v Marnbergu**, v Špifeldu, okr. Lipnica; v Pilštajnu**, okr. Kozje; v Passailu, okr. Weiz; pri Sv. Erhartu, okr. Bruck; v Kapfenbergu**, okr. Bruck; v Riegers- burgu**, okr. Feldbach; v Übelbachu**, okr. Frohnleiten; v Mooskirchnu**, okr. Voitsberg; v Voitsbergu**, v Schäffernu**, okr. Friedberg; v Grafendorfu, okr. Hartberg; v Groblobmingu**, okr. Knittelfeld; v Sekovi**, okr. Knittelfeld; v Veržeju**, okr. Ljutomer; v Predlitzu**, okr. Murau; pri Sv. Lovrencu na Dravi**, okr. Ptuj.

Dne 30. septembra v Rottenmannu**, pri Sv. Katarini**, okr. Birkfeld; pri Sv. Ropertu**, okr. Weiz; v Šoštanju**, v Gleinstättnu**, okr. Arvež; v Wildonu**, na Vranskem; v Konjicah**, pri Sv. Jakobu**, okr. Laško; v Gratweinu**, okr. Graška okolica; v Gröbmingu*; v Wolkers- dorfu**, okr. Hartberg; v Arvežu.

Dne 1. oktobra v Neubergeru**, okr. Mürz- zuschlag; v Hirschege-Reinu, okr. Voitsberg; v Ormožu (svinjski sejem); v Radgoni*.

Dne 2. oktobra na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogato živino in konji).

Dne 4. oktobra v Žalcu**, okr. Celje; v Schwanbergu**, okr. Lonč; v Lankovcu**, okr. Voitsberg; pri Sv. Lenartu v Slov. gor.; v Jur- kloštru**, okr. Laško; v Pölsu*, okr. Judenburg; na Spodnji Poljskavi (svinjski sejem), okr. Slov. Bistrica; v Artičah**, okr. Brežice; v Vuhredu*, okr. Slovenji Gradec.

Dne 5. oktobra v Admontu**, okr. Liezen; pri Sv. Marjeti*, okr. Neumarkt; na Zgornji Kostivnici**, okr. Rogatec; v Tilmiču**, okr. Lipnica; v Krieglachu**, okr. Kindberg; v Bischof- feldu*, okr. Knittelfeld; pri Sv. Mihaelu**, okr. Ljubno; pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.**; okr. Ptuj; v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 6. oktobra pri Sv. Erhartu, okr. Bruck; v Mauternu, okr. Ljubno.

Dne 7. oktobra v Friedbergu**, v Knittel- feldu**, v Rautnu**, okr. Murau; v Schönbergu*, okr. Oberwölz; v Ormožu*; v Halbenrainu**, okr. Radgona; v Slovenjem Gradcu*; v Celju*; v Pišecah**, okr. Brežice; v Afencu*, pri Sv. Ka- tarini, okr. Bruck; pri Sv. Heleni*, okr. Šmarje pri Jelšah; v Stainzu.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruza		Proso	
		K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v		
Celje . .	50	10	—	9	—	8	—	8	—	850	—	8	—
Ormož . .	50	1180	10	—	—	950	—	850	—	825	—	7	—
Gradec . .	50	1195	—	950	—	—	—	9	—	840	—	—	—
Ljubno . .	50	1250	10	—	—	9	—	950	—	8	—	—	—
Maribor . .	50	1075	9	—	—	9	—	850	—	875	—	—	—
Ptuj . .	50	10	—	9	—	850	—	875	—	850	—	8	—
Inomost . .	50	1385	—	1115	—	—	—	—	—	955	—	—	—
Celovec . .	50	11	—	9	—	—	—	830	—	—	—	—	—
Ljubljana . .	50	11	—	1115	—	750	—	9	—	8	—	10	—
Pešt . .	50	1135	—	940	—	740	—	805	—	685	—	—	—
Solnograd . .	50	1195	—	950	—	—	—	9	—	840	—	—	—
Dunaj . .	50	1143	—	996	—	904	—	865	—	764	—	—	—
Linc . . .	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v		
Celje . . .	50	950	—	9	—	350	—	3	—	280	—	2	—
Ormož . .	50	9	—	11	—	4	—	350	—	250	—	2	—
Gradec . .	50	—	—	—	—	350	—	310	—	340	—	310	—
Ljubno . .	50	—	—	—	—	320	—	3	—	325	—	3	—
Maribor . .	50	1075	—	—	—	4	—	—	—	275	—	250	—
Ptuj . . .	50	950	—	—	—	360	—	290	—	340	—	290	—

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
 Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Organizacija vnovčenja živine in ustanovitve takega zavoda na Dunaju.

(Nadaljevanje.)

Splošna zveza, izvršuje sklep, ki ga je odobrilo upravno predsedstvo dne 5. aprila 1907, je povabila zveze gospodarskih zadrug in glavna avstrijska kmetijska društva na Dunaj, da se pogovorijo o bodoči organizaciji za vnovčenje živine. To zborovanje se je vršilo 11. junija t. l. na Dunaju v dvorani c. kr. dunajske kmetijske družbe.

Na zborovanje je prišlo zelo mnogo odposlancev zgoraj navedenih društev iz vseh avstrijskih kronovin.

Zastopnik zveze otvori zborovanje, pozdravi odposlance posameznih društev in prečita opravičila društev, ki niso zastopana. V začetku zborovanja poda zastopnik vitez pl. Störck natančen pregled vseh vzrokov, iz katerih je nameravana organizacija potrebna; opomni, da se je v zadnji jeseni in zimi zvišala cena mesu, ker je baje primanjkovalo klavne živine, se zahvali c. kr. ministrstvu, da se ni odprla meja za uvoz živine, omeni, da je cena mesu spomladi ostala ista in se ni znižala, dasi si se je znižala cena živine. Zastopnik govori o nenaravnih in kmetijstvu naravnost škodljivih razmerah, ki vladajo danes na živinskih trgih in v klavnicah in povdarja, da si morajo kmetovalci sami osnovati organizacijo za vnovčenje živine, da odpravijo na ta način dobiček pri mešetarjenju, da dosežejo stalno število živine na sejmu in s tem stalno ceno in da tako poskrbijo enkrat za vselej, da se meja ne bo odprla. Nadalje je omenjal razločke, ki obstajajo med dunajskimi klavnimi sejmi in onimi v velikih mestih v Nemčiji, kar bo delalo organizaciji za vnovčenje živine posebne težkoče. Na sejmu s klavno živino na Dunaju se je pripeljalo v letu 1906. sledeče število goved (brez telet): na eni strani iz Ogrske 139.649 glav, iz Gališke 22.431, Gornje Avstrije 18.817, Bosne 16.513, Nižje Avstrije 14.749, Moravske 8097, Štajerske 3628, Bukovine 1589, Češke 1003 in iz drugih kronovin še manj. Organizacijo, ki jo nameravamo ustanoviti, mora raztegniti svoj delokrog na vse avstrijske kronovine, najprej mora osnovati zavod na Dunaju, potem pa v vseh večjih mestih Avstrije. Potem ko je zastopnik zveze vitez pl. Störck navedel vzroke, zakaj je ravno splošna zveza gospodarskih zadrug vzela to akcijo v roke, omeni, da se pri tem delovanju organizacija vnovčenja živine ne bo omejevala samo na kmetijske zadruge, ampak da bo razširila svoj delokrog na vse kmetijsko prebivalstvo. Sedaj očrta zastopnik malo natančneje notranji ustroj name-

ravane organizacije. Za notranji ustroj zavoda za vnovčenje živine se ne bo osnovala posebna juristična oseba, ampak zavod se bo osnoval v okviru „splošne zveze“ kot nekak njen oddelek. Zavodi za vnovčenje živine v drugih mestih v različnih deželah se morajo osnovati samostojno, stati pa morajo v neki organični zvezi med seboj in zavodom na Dunaju, kar je za avstrijske razmere potrebno. Zavod ne bo nastopal kot kupec in prodajalec, ampak bo samo posredoval pri nakupu in prodaji; na lasten račun torej ne dela nobene kupčije in ne namerava iz tega posredovanja dobiti kak materijalen dobiček. Glavno vodstvo zavoda za vnovčenje živine ima kuratorij, ki bo sestavljen iz zastopnikov splošne zveze, zadrug in glavnih kmetijskih društev onih dežel, ki so udeležene pri vnovčenju živine. Neposredno vodstvo zavoda je v rokah ravnateljstva, ki obstoji iz manjšega števila oseb, ki se izvolijo iz kuratorija. Upravno vodstvo zavoda se poveri enemu ravnatelju, ki se nastavi s pogodbo. Zastopnik še govori natančneje o nalogah in pravicah kuratorija in ravnateljstva in opozarja posebno na to, da se bodo morali nastavit v vseh onih krajih, iz katerih bode prihajala živina na Dunaj, posebni zaupni možje, ki bodo posredovali med zavodom in posameznimi kmetovalci. Vitez pl. Störck omenja, da pričakuje zavod za vnovčenje živine sodelovanja vseh kmetijskih društev in da ga mora pričakovati, a tudi vseh posameznih kmetovalcev, ne samo kmetskih, ampak tudi veleposestnikov in tovarniških živinorejcev. Za gmotno podporo se bo pač treba obrniti na vlado. Zavod se bo omejil v prvi vrsti na vnovčenje klavne živine in sicer goveda, potem pa bo obrnil svojo pozornost tudi vnovčenju svinj, plemenske živine in živine za domačo rabo. Na današnjem zborovanju se mora najprej osnovati kuratorij, ki se naj konstituirajo in izvoli iz svoje srede ravnateljstvo, da se delo lahko kmalu začne.

Navzoči odposlanci posameznih društev so se najprej zelo živo udeleževali generalne debate, potem pa so imenovali svoje zastopnike v kuratorij. Razen tega se sklene, da se pritegnejo posamezne osebe, ki bi lahko v tem smislu uspešno sodelovale, tudi kuratoriju.

Potem se konstituirajo kuratorij in za predsednika se mu izvoli vitez pl. Störck. Na to je izvolil kuratorij deset članov v ravnateljstvo. Lista članov kuratorija in ravnateljstva še ni definitivno sestavljena, ker so si nekatera društva pridržala pravico, imenovati zastopnike še naknadno. Tudi so nekateri že izvoljeni člani izjavili, da sprejmejo izvolitev le provizorično in da

pridržejo za svoje društvo pravico, da imenuje svojega definitivnega zastopnika. Popolna lista članov kuratorija in ravnateljstva se bo naznanila, ko bo enkrat definitivno sestavljena.

Zastopnik zveze vitez pl. Störck zaključi zborovanje z zahvalo vsem navzočim za obisk in sodelovanje in omeni, da se je z današnjim konstituiranjem prvega zavoda za vnovčenje živine storil velik korak naprej, kar bo gotovo vsemu avstrijskemu kmetovalstvu v korist.

Dodatno k tem izvajanjem priobčujemo sledeči poziv:

Vsem našim društvom in zadrugam!

Splošna zveza kmetijskih zadrug v Avstriji bo osnovala na Dunaju zavod za vnovčenje živine, ki bo začel poslovati v oktobru t. l. V njegovem delu ga naj podpirajo krajevni zavodi; „splošna zveza“ bo podala navodila, kako se naj snujejo.

Dokler pa še niso te krajevne organizacije uvedene, naj se po nasvetu deželnih zadrug in glavnih kmetijskih društev s posredovanjem „poslovnega odbora“ zavoda za vnovčenje živine na Dunaju izvolijo zaupni možje, ki bodo tvorili ožjo zvezo med kmetovalci in zavodom. Ti naj se izvolijo najprej v onih kraljestvih in deželah, ki že sedaj pošiljajo večje število glav živine (klavne) na Dunaj ali ki še bodo.

V ta namen se mora imenovati kakor hitro mogoče večje število oseb, in sicer iz onih krajev, okrajev, mest i. t. d., ki že pošiljajo na dunajski klavni sejem večje število živine ali od katerih se lahko pričakuje, da bodo to v doglednem času storili.

Za zaupnike so sposobne one osebe, ki poznajo živinorejske razmere, nakup in prodajo, trgovino s klavno živino (govedom, svinjami in ovčami), ki imajo dobro ime in ki so pri kmetovalcih priljubljene. V prvi vrsti naj pridejo v poštev funkcionarji gospodarskih zadrug, in gospodarskih društev, kmetje, gospodarski uradniki in živinozdravniki. V mnogih krajih bode mogoče primerno, da se pritegnejo k temu možje, ki se pečajo sedaj z tako imenovanim „mešetarjenjem“ in ki imajo vse zgoraj navedene lastnosti.

Z zaupnimi možmi s sklensko pogodbo, v katero se sprejme tudi vnaprej določena odškodnina za posredovanje. V Nemčiji, kjer obstoji tak zavod že dolgo in dela z dobrim uspehom, dobijo zaupni možje že znanaprej določeno odškodnino za vsako oddano glavo živine. Tudi pri nas se bo lahko to uvedlo; višina dotične odškodnine se bo morala ravnati po krajevnih razmerah in za to pričakujemo primernih predlogov.

Ti zaupni možje imajo med drugim sledeče naloge:

Kmetijsko prebivalstvo morajo poučiti o upravi, nalogah in namenu zavoda za vnovčenje živine na Dunaju in je opozarjati, da se ga poslužujejo; dalje morajo kmečko ljudstvo poučiti, naj zaradi skupnega in hitrejšega vnovčenja živine osnuje taka krajevna društva, pri snovanju takih društev morajo pomagati in delati pri tem sporazumno z zvezami gospodarskih zadrug, oziroma kmetijskimi društvi, ki morajo v prvi vrsti skrbeti za združeno organizacijo in pospeševati organizacijo za vnovčenje živine. Splošna zveza gospodarskih zadrug v Avstriji bo za ta namen izdala tudi vzorna pravila in vzoren poslovnik, po katerih se naj snujejo in vodijo zadruge in društva za vnovčenje živine.

Nadalje morajo zaupniki poučiti kmete, kako se naj živina podredi, kako se naj na suho ali zeleno zmasti, opozarjati, morajo kmete na velike prednosti, ki jih dajejo pametno urejeni pašniki in travniki za živino, naj se že redi na mleko ali na mast, kmetom morajo vedno stati z nasvetom in pomočjo ob strani, pri tem pa biti vedno v zvezi z organi združenih deželnih zvez in glavnih kmetijskih družb.

Poslovno delovanje teh zaupnikov je sledeče:

Kmete morajo osebno poučiti o vsako kratnem položaju sejma, kar bodo zvedeli od centralnega zavoda na Dunaju ali po pošti ali pa telegrafično in telefonično; določiti, koliko živine se redi ali koliko se je bode; določiti, koliko živine se lahko odda in imeti to vedno v evidenci; določiti čas, ko je živina za sejm primerna (tako se bo vedno lahko vedelo, koliko živine lahko pride v določenem, prihodnjem času na sejm); presojevati živino in jo pred odpošiljativjo klasificirati; biti vedno v zvezi s centralo za vnovčenje živine na Dunaju;

zbirati živino, ki jo oddajajo kmeti posestniki in ki se naj odpošlje, v cele vagone;

tehtati, zaznamovati in numerirati živino;

nadzorovati nalaganje in zavarovati živino, ki se odpošlje centrali na Dunaju, zoper vsako nesrečo, ali nezgodo na železnici.

Predočili smo namen in naloge zaupnih mož na splošno in prosimo vse pri nas včlanjene zadruge in društva, naj posvetijo tej za vnovčenje živine tako važni zadevi svojo popolno pozornost in naj kakor hitro je mogoče, glede zaupnih mož vpošljejo zvezi primerne predloge.

V Gradcu, 24. avgusta 1907.

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem:

F. Barta.

II.

Pridelek sadja v Nemčiji.

Kakor posnemamo iz poročil, ki so nam došla, ne bo pridelek sadja v Nemčiji nič boljši, ko pri nas, kajti niti hruške niti jabolka, ki so vendar merodajna za dobro sadno leto, ne bodo dala nikjer skoro povprečnega pridelka; več kje bo pridelek še daleč pod njim.

Kakor pri nas, bo tudi v Nemčiji pridelek hrušek malo boljši.

Virtembersko, ki je posebno važno za naš izvoz, ima v nekterih krajih le mal pridelek, kar nam tudi dokazujejo razna vprašanja, ki nam dohajajo od tam.

Malo boljše bo pri slivah in češpljah, ki obetajo razmeroma dober, dasi srednji pridelek, ki bo v Virtembergu, Baden-skem in Renski provinci celo precej dober, v severni Nemčiji pa bolj majhen.

Sladkih in kislih črešenj je bilo precej; ker jih je bilo mnogo, je cena na različnih trgih precej razločevala.

Pri breskvah in marelicah že skrajaj nismo mogli pričakovati dobrega pridelka, ker je bilo malo cvetja; boljši pridelek so tukaj dobili oni sadjerejci, ki imajo svoje breskve na zavarovanih krajih in špalirjih. Take breskve so stale tu in tam po 50—80 mark 50 kg (60—96 K).

Laški orehi, ki so v pretečeni zimi precej trpeli, obetajo razmeroma dober srednji pridelek.

Splošen pregled nam kaže, da bo pridelek v Nemčiji tak kakor pri nas, samo da bo več sliv in češpelj.

Iz vsega tega pa sledi, da bo cena sadja letos poskočila, kar se je že videlo pri prodaji zgodnjega sadja. Zato opozarjamo vse sadjerejce, naj bodejo pri prodaji previdni.

Glede pametne prodaje in nakupa sadja prosimo vse ki se zanimajo, naj se obrnejo na zadruge za vnovčenje sadja pri podpisani zvezi, kjer dobijo vedno brezplačna obvestila in vsa navodila.

V Gradcu, 25. avgusta 1907.

III.

Plemenski sejem za muredolsko govedo v Judenburgu dne 10. septembra 1907.

Jedno najvažnejših sredstev, s katerimi se lahko dvigne pri nas govedoreja, ki je za našo deželo vsled njene naravne lege zelo pomenljiva, so zveze govedorejcev v govedorejskih zadrugah. Te zadruge imajo dva namena. Prvič hočejo zboljšati pleme našega goveda in drugič hočejo tudi poskrbeti za to, da se bo naše govedo lažje in boljše prodalo. Posebno dobro služijo v ta namen plemenski sejmi, na ktere se sme prignati samo mlada živina čiste pasme. Že zadnjič smo razpravljali o tem (glej „Zadruga“, stran 55., III. pod istim naslovom), danes hočemo podati par točk in pravil, po katerih se vršijo taki sejmi.

Program, ki se je izdal za te plemenske sejme, se tako glasi:

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem priredi sporazumno z živinorejskimi zadrugami za muredolsko pasmo v Admontu, Aflenzu, Judenburgu, Kindbergu, Ljubnem, v Marijinem Celju, v Mauternu, Mürzzuschlagu in Oberzeiringu vsako leto spomladni sejm za plemensko živino, ki se vrši to leto dne 2. maja. Samo člani zgoraj navedenih podružnic smejo poslati na ta sejm svojo, doma vzrejeno plemensko živino.

Na sejm se lahko priženejo: mladi bikeci, oziroma biki, stari nad pol leta in junice stare nad pol leta. Posamezne govedorejske zadruge bodo poskrbele za to, da bode prišla res sama lepa živina čiste muredolske pasme na sejm. Živina, ki jo prižene kaka zadruha, se posebej postavi na sejm in k njej se postavi tablica z imenom zadruge. Vsaka zadruha mora izbrati in imenovati zaupnika, ki skrbi za to, da se med živino, ki jo zadruha postavi na sejm, ne po-

meša tuja in da se vsaka glava prijavi za prodajo.

Zvezi se mora do 1. septembra 1907 naznaniti, koliko glav živine meni kaka zadruha postaviti na sejm.

Sejm priredi zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem, ki plača tudi vse stroške za sejm. Prevažanje živine na sejm pa morajo plačati lastniki sami. Posebne stojnine ne bo treba plačati, pač pa bo pobirala „Zveza“ v pokritje stroškov, ki jih ima s sejmom, od cene, ki se bo plačala za vsako prodano žival, dva od sto. Če je kdo na sejm prodal svojo živino, mora to takoj naznaniti zaupniku svoje zadruge in sicer še prej ko žene živino s sejma.

Vse priprave za sejm v Judenburgu vodi živinorejska zadruha v Judenburgu, ki pa mora pri tem v vseh vprašanih ravnati sporazumno z „Zvezo“ gospodarskih zadrug.

S plemenskim sejmom je zvezano tudi premiranje živine; razsodišče je sestavljeno tako, da pošljejo c. kr. poljedelsko ministrstvo, štajerski deželni odbor in c. kr. štajerska kmetijska družba vanj po enega člana. Tudi voli vsaka izmed udeleženih zadrug v razsodišče po enega člana.

IV.

Zapisnik

VII. rednega zborovanja „Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem“, ki se je vršilo 6. junija 1907 ob 11. uri predpoldne pod predsedstvom načelnika nadzornega sveta, ekscelence deželnega glavarja Edmunda grofa Attemsa v deželnem dvorcu štajerskem v Gradcu.

(Nadaljevanje in konec.)

Tako je nastala „Bauernbundova“ blagajna. Ta je ustanovljena samo za člane in zato lahko samo oni spremene določbe v pravilih in nihče drugi nima te pravice. Govornik pravi, da se blagajna vedno bolj širi in vedno bolje uspeva, ter da še ni nikdar nikomur škodila. Pač pa se ji je posrečilo, da je pri mnogih blagajnah že znižala obrestno mero; na tak način ni koristila samo svojim članom, ampak vsem drugim kmetom. Kakor doslej, bo blagajna delovala tudi zanaprej v blagor in prospeh kmetkega stanu.

Nadalje omeni govornik, da ima blagajna kmetke zveze največje število članov in da je denar, ki ga zveza pri njej naloži, popolnoma varen. Zveza ima namreč poleg navadne varnosti, ki jo ima vsak vlagatelj, še to, da ji blagajna kmečke zveze deponira vrednostne papirje v višini vsakokratnega stanja vloge. (Pritrjevanje.)

Gospod Friderik vitez Rokitansky vpraša zvezinega zastopnika, kako pride do tega, da je obrestna mera pri zvezinih članicah tako zelo različna. Vloge se obrestujejo po 3½ do 5 od sto, posojila pa od 4½ do 6 od sto. Ker je štajerska dežela majhna in ker se mora s finančnega stališča tako velik razloček v obrestni meri obsojati, prosi zvezin odbor, naj dela na to, da se pri vlogah in posojilih štajerskih rajfajznovk, uvede enotna obrestna mera, ali pa se vsaj skuša počasi doseči.

Gospod zvezin revizor Ahčin omeni glede tega, da je ta velik razloček v obrestni meri nastal iz sledečih razlogov: Na Gornjem Štajerskem n. pr. je mnogo

blagajn, ki imajo mnogo članov in velika denarna sredstva; da ne dobivajo preveč denarja, morajo nastaviti obrestno mero nižje. Ker je razloček med obrestni vlog in obrestni posojil postavno določen, nastane iz tega tudi nižja obrestna mera za posojila. Bistveno drugačne so zopet razmere na Spodnjem Štajerskem, kjer je mnogo blagajn, ki so urejene po Schultze-Delitschevem sistemu in ki obrestujejo svoje vloge s 4½ do 5 od sto. Proti tej konkurenci se morajo boriti rajfajznovke in morajo plačevati za vloge ravno tako velike obresti. Tako pa postanejo zopet velike obresti pri posojilih.

Gospod Friderik vitez pl. Rokitski omeni, da bi bilo vendar mogoče, izjednačiti obrestno mero, kajti čudno je, da diferencira v tako mali deželi obrestna mera od 3½ do 6 od sto. Zveza naj v prvi vrsti skrbi za to, da bo denar, ki ga rajfajznovke ne rabijo, zbirala in dajala onim, ki rabijo kredit. Tudi z blagajnami, ki so urejene po Schultze-Delitschevem sistemu, bi se dala skleniti v svrhu skupnega postopanja kaka pogodba.

Gospod Franc Haiger, Gröbming, meni, da mora ostati določevanje obrestne mere pravica posameznih zadrug, ki se morajo pri tem ravnati po krajevnih razmerah. Če so namreč blagajne, ki so imele izprva visoko obrestno mero, dosegle lepe uspehe, lahko začnejo ceneje poslovati, torej znižati obrestno mero.

Predsednik naznani, da se bo zvezin odbor natančneje pečal z vsemi temi izvajanji, oziroma nasveti, da pa se danes pri zborovanju ne more še nič skleniti, oziroma ukreniti.

Gospod župnik Schwiglhofer se strinja z izvajanji gospoda Haigerja in

pravi, da se niti pri denarnih zavodih v Gradcu ne najde obrestna mera, ki bi bila enotna.

Gospod Franc Haiger, Gröbming, predlaga konec debate. Predsednik dá predlog za konec debate na glasovanje. Predlog se soglasno sprejme.

Gospod Florijan Häusler, Semriach, želi, da se zboljšajo obrazci za dolžna pisma, da ne bo sitnosti pri sodnji. Predsednik mu obljubi, da se bo to zgodilo.

Gospod Franc Haiger, Gröbming, govori zopet, se zahvali za zaupanje, ki se mu je izreklo s tem, da je bil zopet izvoljen v odbor in upa, da govori vsem iz srca, če predlaga, da izrečejo navzoči zvezinemu vodstvu za njegovo vztrajno in neumorno delovanje svoje zaupanje in zahvalo s tem, da vstanejo s sedežev. (Se zgodi s splošnim odobravanjem.)

Predsednik se zahvali govorniku v imenu zvezinega načelstva in zagotavlja, da bodo zvezin odbor, načelstvo in nadzorstveni svet delali tudi za naprej v blagor štajerskega kmetijstva in v prosep in procvit štajerskega združništva.

Ker se nihče ne oglasi več k besedi, omeni h koncu zboru še predsednik, da čaka zvezo gospodarskih zadrug na Štajerskem leto, polno skrbi in polno dela. Letošnja zima in spomlad sta namreč štajerskemu kmetu zelo mnogo škodovala. Ponekodi je škoda naravnost tako velika, da se bo dala le iztežka popraviti.

Sedaj je naloga zveze in domačega združništva da pomaga kmetu v tem gospodarskem boju in da skuša škodo kolikor mogoče popraviti. Naloga vsakega kmeta pa je, da pristojno k svoji organizaciji in da tako pomaga pri skupnem delu, ki ne pride samo njemu, ampak

tudi vsem drugim štajerskim kmetom na dobro. Tako bo mogoče, da se bo lahko združništvo vedno bolj razvijalo in širilo. Na ta način bo tudi mogoče, da bo kmet vsaj nekoliko varen pred raznimi elementarnimi neizgodami. (Splošno pritrjevanje.)

Nato sklene predsednik sedmi redni zvezin občni zbor.

Predsednik:

Edmund grof Attems l. r.

Udeleženec:

Zapisnikar:

Franc S. Bauer l. r. A. Wagner l. r.

V.

Poročila glede blagovnega prometa zveze.

Naročevanje semena za jesen.

Zveza namerava v kratkem času nakupiti večjo množino semena za setve.

Da bomo vedeli, koliko ga moramo naročiti, prosimo vse svoje člane, naj nam nemudoma naznanijo, koliko semena nameravajo naročiti.

To ni le v našem interesu, ampak tudi in še bolj v interesu kupcev; večkrat se namreč zgodi, da nam pridejo naročila še tedaj, ko je zaloga že izpraznjena. Zato morajo kupci potem večkrat kupovati svoja semena drugod, kjer ne dobijo tako dobrih semen in kjer morajo vzeti večkrat slabo blago za neprimeroma zelo visoke cene.

Dobava ovsa.

Graška mestna občina rabi za mestne vožnje v času od 1. januarja do 31. decembra 1908 30 vagonov = 3.000 meterskih centov ovsa.

Člani, ki bi radi prodali svoj oves, naj nam najpozneje do 1. oktobra naznanijo, koliko bi ga prodali in za katero ceno.

Kupuje se seno (mrva).

Hrvaško-slavonsko gospodarsko društvo v Zagrebu (osrednja družba)

kupuje cele vagone

282a—p

sladkega sena in otave najbolje vrste za krave.

Schichtovo
milo
je najboljšje!

Natančni poskusi

so pokazali, da se Schichtovo milo v vsaki vodi — trdi ali mehki, vroči ali mrzli — hitro in zelo peni; lahko in močno prehaja v vlakna, nepričakovano hitro razkroji nesnago, ne da bi poškodovalo niti. Schichtovo milo je popolnoma čisto in nima nikakih jedkih snovi; izdeluje se že desetletja v isti kakovosti iz najboljših snovij. Če je rabimo za vsako snaženje in vsako pranje, ravnamo pametno in si prihranimo v gospodarstvu mnogo dela, časa in denarja. 184—10

Mariborska mlekarna, družba z o. z. v Mariboru kupuje vsak čas

— neposneto mleko, — smetano, surovo maslo

za najboljše dnevne cene ali tudi na letni račun. 121 18

Akcijska družba Alfa-Separator

Dunaj, XII. Wienerbergstraße 31.

Zaloge v Pragi in Krakovu.

Model 1906.

Original Alfa-Laval-Separatorji

prekašajo vse.

— Izredne izboljšave. —

Najbolj primerni, ker so trpežni, ker se lahko ravna z njimi in ker posna — mejo čisto in največ smetane. —

Dobre zastopnike iščemo.

Zahtevajte obširen cenik, ki se vam pošlje zastonj in poštne prosto.

Prodaja na drobno in skladišče vzorcev: 92—20

Gradec, Annenstrasse 26